

.ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਜੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੇ.

ਦੇਵ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

1984 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 640 /

ਅਕਤੂਬਰ 31, 1984

' ਕੋਡ, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ (1974 ਦਾ II)—ਸੈਕਸ਼ਨ 202, 204.&231—ਕੇਸ ਐਕਸਕਲੂਸਿਵਲੀ ਟ੍ਰਿਏਬਲ.ਬਾਈ. ਸੈਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ—ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਫਾਈਲਿੰਗ ਸੂਚੀ—ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਆਰਦੇਯੂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ—ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ—ਕੀ ਲਾਜ਼ਮੀ—ਅਜਿਹੀ ਗੈਰ-ਜਾਂਚ—ਕੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਦਾ ਹੈ—ਗਵਾਹਾਂ ਵਿਚ ਸੂਚੀ, ਪਰ, ਨਹੀਂ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ - ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ - ਕਿੱਥੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਜਿਹੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ - ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 231 - ਕੀ ਧਾਰਾ 202 ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 202 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ 2 ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਹੈ 'ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਹੁੰ 'ਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਵੇ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। 'ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਸੂਚੀ ਵਿਚਲੇ ਸਾਰੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਨੂੰ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ ਛੱਡਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ (ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ) ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਜਾਂਚ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(ਪਰਾ 3)

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 202 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਨਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੈਸ਼ਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਅਧੀਨ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਗਵਾਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਸਹੁੰ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਕੁਝ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ: ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਗਵਾਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ, ਧਾਰਾ 202 ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਤੇ ਵੀ ਉਪਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਰਾਸਾ ਧਿਰ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ. ਕੋਡ ਦੀ ਹੋਰ ਧਾਰਾ 231 ਵਿਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਜੱਜ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤ ਲੈਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗਾ, ਜੋ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਚ: ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 202 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਧਾਰਾ 202 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਟੌਲ ਸਿੱਟਾ, ਇਸ ਲਈ, ਕੀ ਧਾਰਾ 231 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸਤਰਾਸਾ ਧਿਰ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਉਹ ਸਬੂਤ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 202(2) ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 204 ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ। ਇਹ ਦੋ ਸੁਤੰਤਰ ਧਾਰਾਵਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 231 ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਦੁਆਰਾ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 202 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਪਰਾ 4)

ਸ੍ਰੀ ਆਰ.ਐੱਸ.ਸ਼ਰਮਾ, MALL.B., ਵਧੀਕ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਸੋਧ ਲਈ ਧਾਰਾ 401 Cr.PC ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ । ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ. ਰੂਪਨਗਰ, ਮਿਤੀ 21 ਅਪਰੈਲ, 1984 ਨੂੰ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਕਮਿਟਿੰਗ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜੀ.ਐਸ. ਪੁਨੀਆ ਅਤੇ ਕੇ.ਐਸ. ਚੀਮਾ, ਵਕੀਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ।

ਡੀਐਸ ਕੇਸਰ, ਰਾਜ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਐਸ.ਐਸ.ਤੇਜ ਦੇ ਨਾਲ, ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 5 ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਨਿਰਣਾ

ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਜੇ.

1.) ਇਸ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਜੋ ਸਵਾਲ ਉੱਠਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਕੋਡ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਧਾਰਾ 231 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 202 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹਨ। ਕੋਡ ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਸੈਸ਼ਨ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਰ ਇਸਤਗਾਸਾ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਦੀ ਧਾਰਾ 204 ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਕੋਡ, ਪਰ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

2. ਇਸ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇਵ ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਸੀ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ

4. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 202 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਕਰਕੇ, ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਝਗੜੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗੁਣ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ 16 ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਪਰ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ ਨੌਂ ਨੂੰ ਹੀ ਪੁੱਛਣ 'ਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਸੀ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 202(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਫਰਜ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਗਵਾਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਵੇ ਪਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਸਾਰੇ ਸੋਲ੍ਹਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। . ਨੌਂ ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸਬੂਤ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਕਿੰਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਬਾਕੀ ■ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਰਪੱਖ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸਿਰਫ ਨੌਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਕੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਾਕੀ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਨਹੀਂ ਸੁਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 202 (2) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਅਸਮਰੱਥ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

5. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਅਗਲੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਰੋਪੜ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਸਰਕਾਰੀ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਅੱਗੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਗਲਤ ਨਜ਼ਰੀਆ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 231 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸਤਰਾਸਾ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 202 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਿਤ ਹੈ। ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਾਬਤੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ , ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 202 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 231 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਆਯਾਤ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਪਭਾਗ ਲਈ ਪਰਿਵਰਤਨ। (2) 'ਗੋਡੇ' ਦੀ ਧਾਰਾ 202 ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਗਵਾਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਹੁੰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਕੁਝ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦੇ

ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 202 ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 231 ਫਿਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ, ਜੱਜ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤ ਲੈਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗਾ ਜੋ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਹੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇਗੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 202 ਤਹਿਤ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹਨਾਂ ਸੈਕਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵਰਜਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਪੱਖੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 202 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਈਨਸ ਦੀ ਸੂਚੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸਭ ਕੁਝ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ - ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਸਾਰੇ ਗਵਾਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਏਗਾ। ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 203 ਫਿਰ ਇਹ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ 202 ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਕੋਈ ਢੁਕਵਾਂ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ , ਤਾਂ ਉਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 204 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਸ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੈ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਾਈਨਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ ਕਿ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਹੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 202 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਨਾ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 202 ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ। ਨਾਲ ਹੀ ਧਾਰਾ 204 ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੂਚੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੇ ਗਵਾਹ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਸਰਪਲੱਸ ਬਣ ਜਾਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 202 ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੀਮਾ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬੇਲੋੜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਉਹ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਟੱਲ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਬੂਤ ਜੋ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ। ਧਾਰਾ 231 ਦੇ

ਅਧੀਨ ਇਸ ਦਾ ਕੇਸ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 202(2) ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 202 ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤਾ ਪ੍ਰੋਸੀਡਿੰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 231 ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੋ ਸੁਤੰਤਰ ਧਾਰਾਵਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 231 ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਦੁਆਰਾ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 202 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੇਰਾ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 231 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 204 ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 204(2) ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਵਾਹ ਦੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਗਵਾਹ ਦਾ ਨਾਮ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਗਵਾਹ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਸਵਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਖਤਿਆਰ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਦਾਲਤ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਇੱਕ ਭੌਤਿਕ ਗਵਾਹ ਹੈ ਭਾਵ ਉਹ ਉਸ ਬਿਰਤਾਂਤ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਗਵਾਹ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਸਤਰਾਸਾ ਅਧਾਰਤ ਹੈ।

6. The view: etaken 1 by theialtrialii Courttlis:thattlif>Sprose tion ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਇਹ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 208 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗਾ ਜੇ ਇੱਕ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 202 ਦੇ ਅਧੀਨ-ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਦੋਸ਼ੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵੇਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਰੋਧੀ ਪਰੰਪਰਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਗਲਤ ਹੈ। ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 208 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਧਾਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ **ਮੇਸਾਰਾ ਨਗਇਣ ਰੈਡੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕਵਜਮਾਕਾਂਤੀ ਮਾਈ ਰੈਡੀ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ**, (2), ਇਹ ਧਾਰਾ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੁਝ ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 208 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗਵਾਹਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਜੇ ਸਿੱਖੀ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਰਾਜਕ ਨਤੀਜੇ ਵੱਲ ਅਗਵਾਈ ਕਰੇਗਾ। ਦੀ ਧਾਰਾ 200 ਦੇ ਤਹਿਤ

ਕੋਡ ਸਿੱਥੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਕੁਝ ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ, ਉੱਥੇ ਸਾਰੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ। ਜਿਸ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। □□□□□ □□□□□ □□ □□□□□□ □□□□□□□□□□□ □□□ □□□□□□ □□□ □□ □□□□ □□ □□□□□□ □□□□□ □□□□□□□ □□□□ □□□□□ □□□□□ □□□□□ □□□ □□□ □□□□□ 200 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਿਰਫ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਕੁਝ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਬਾਕੀ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪੱਖਪਾਤ. ਜੇਕਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਤਰਕਪੂਰਨ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 231 ਧਾਰਾ 200 ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਿਤ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 200 ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਕੇਵਲ thpse ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਹੀ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 231 ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। . ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ।

7. ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ (ਕਰਕੇ) ਵਾਬੋਵ, ਇੱਕ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਯੋਗ ਹੈ; ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇਹ ਖੋਜ ਕਿ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 231 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 202 ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੋਡ। ਅਸਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 231 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 204 ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਿਤ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਬੇਸ਼ਕ ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ। ਇੰਡੀਅਨ ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਲਈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਇਸ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਣਗੌਲੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਇਸਤਗਾਸਾ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਹੈ ; ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ 19 ਨਵੰਬਰ, 1984 ਨੂੰ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਐਚ.ਐਸ., ਖੜੀ

Dev Dalbir Singh Sandhu v. State of Punjab and others

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ

